

بلغارستان اسراری

ماضی، حالی

محرری :

خیره بولیبلی : ابوالضیا محمد توفیق

بلغارلرک دندشانی، هجرتاری، حکومتاری، عثمانلیلرک
بلغار خطه سنده کی حاکمیتلری، بعض وقایع مهمه
تاریخیه، طونه ولایتی، بلغارلرک اتحاد جمعیتلری،
حرکات اسرار انکیزانه لرینی احتوا ایدر .

« مطبعة جهان »

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi

No

(باغارستان)

ماضیسی :

روم ایلی تعمیر ایتدیگمز قطعدهده ، ازمنه قدیمدهده
اقوام مختلفه ساکن اولوب بالقان سلسله جبالی ایله طونه،
صاوا صولری اره سنده بولنان قطعدهده (موزیا) و بالقان
طاغلی ، مرمره ، اطهر دگری اره سنه (تراکی) ،
ادریاتیق دگری بویننه یعنی بوسنه و دالمباچیا ، شمالی
آرناوودلغه (ایلیریا) ، جنوبی آرناوودلغه (ایپروس) ،
آرناوودلق ایله تراکی اره سندهده (ماکدونیا) درلر .
بو ممالک مختلفه بی برلشدیردک حکومت واحده تحتنه
آلان ماکدونیا حکمداری اسکندر کبیر اولوب فاتح
مومی الیه آسیانک قسم اعظمی دخی استیلا ایلشدی . .
هجرتدن اول اونجی قرننده اسکندر دولتک انقراضندن
صکره بوقطعه بی رومایلر قبضه تصرفلرینه پک قولای
ادخال والحاق ایلدیلر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 3E.1083

— ۳ —

مؤخرأ روما دولتک ایکی یه انقسامنده شرق ایمپرا -
طور لغنک پای تخنی قسطنطنیه (استانبول) شهری اولدیغندن
روم ایلی حطه سنده کی قبائلده شرق ایمپراطورلرینه تابع
اولدی .

فقط هجوم کیرده بابار قبائلنک پازده یاغما و تخریباتنه
اوغرادای ایسهده غرب ایمپراطورلغی کبی بوسه بوتون
منقرض اولدی .

قسطنطنیه حکومتنده روما مراسم و عاداتنه کید کیده
یونان مراسمی غلبه ایتدیگندن لسانه وارنجه یه قدر بزم
روم تعمیر ایتدیگمز یونانی یه تحویل اولندی ، بوسه بیلردن
حکومتده روم ویازانس ایمپراطورلغی عنوانلری دخی ویرلدی .
حاصلی قرون وسطاده بوقطعه یه هجوم ایدن اقوامدن
باغارلر ، صربلر ، بوشناقلر ایوم ساکن اولدقلری
یرلرده برلشدیلر ، صکرادن هر برلری کو چوک کو چوک
و مستقل حکومه لر تشکیل ایتدیلر .

اهل صلیب هجوملرنده قسطنطنیه شهر شهیری هجرتک
۵۹۹ ، میلادک ۱۲۰۳ سنه سنده فرنگلرک دست استیلاسنه
چکدی . بو فرنگ حکومتی ده روم ایلیده الشمس سنه قدر

پایدار اولدقدن صکره انقراض بولدی ، ینه حکومت قدیمه روم عودت ایتدی .

وقتا که عثمانیلر هجرتک ۷۵۸ سنهسی ایدی ، عهد حکومت اورخان غازیده شهزاده سلیمان پاشا ، پکقلیل و فقط هر لرلر بک قلیبلری قلعه آهنین کبی متین ، معیتی افراد صفدر نهاد ایله روم ایلی قطعه سنه قدمهاده شان علوبت نشان اولدیلر .

ابتدا کلیولی قربنده واقع چمنی قلعه سنی فتح ایدرک ، بعده سرعت حارق العاده ایله توسیع فتوحات ایتدیلر .

عصر خداوندکارغازیده ایدی ، ۷۶۵ ده قلمه ، نیش ، جهتلری تسخیر ، بالقانلرک شمالنده بولان شمنی ، طرنوی ، صوفیه ، سلستره ، وتوابعاتی بلغار حکامی ویرکواعطاسیله انقیاده ربط ایدلایلر .

۸۳۶ ده آرناووداق ممالکی قبضه تحکمه ادخال اولند . قدن صکره عثمانلی دلاورلری طونهک اوبر یقه سنه یعنی افلاق و بحار دیارینه دخی بالسحو له کچدیلر .

مذکور تاریخدن اعتباراً بلغارستان خطه سی ، بلغارلر — عثمانیلرک زیرحمایت ، صحابت ، امانت لرینه کیردیلر ، لطف لرینی

کوردیلر ، اطاعت ، انقیاد ، تسلیمیت کوستردیلر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E1083

(بلغارلر)

بلغارلر ؛ عن صل اقوام تاناریددن اولوب مرور زمانله اسلاولاشمش بر قومدر . که وطن اصلیلری (وولغا) (اورال) سلسله جبالی ، مرکز لری ینه (بلغار) اسمیله معروف ، اورال طاغلر نده واقع بر شهر ایدی .

۴۷۵ میلادک تاریخلر نده بلغارلر او وطن اصلیلر نندن ، دیگر بعض اقوام طرفلر ندن بالتضییق طرد و اخراج اولنهرق ، قرددکز ، آزاق دکزی سواحلنه اینمش ومتعاقباً طونه یه دخی کچوب ، دفعاتله روم ایمراطورانی ممالکنه تجاوز وایاغار ایتمش ایدیلر .

۵۶۰ تاریخندن ۶۳۵ تاریخنه قدر یتمش بش سنه ینه تاتارلرک و بلغارلره قرابت جنسیه لری اولدینی روایت اولنان آورالرک تحت نفوذ و حکومتنده بولندیلر ، بونلرله دخی اختلاط وامتزاج ایتدیلر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E1083

۶۶۷ تاریخنده ریئسلی اولان (قووراث) ك بش
 اوغلی پدرلرینك ممالکینی بینلرنده بلغاسمه ۶۷۹ سنه سنده
 او وقت اشاغی (میسیا) اسمیه معروف بولنان شمیدیکی
 بلغارستانده توطانله اوراده بر حکومت تشکیل ایلمشلا ایدی .
 بو بلغار حکوهتی اوچ عصر قدر دوام ایده بیلدی ، بر
 آراق روسیه په تابع اولدی ، اندن صکره (یازیمسکس)
 طرفندن روم ایمپراطورلغنه الحاق اولندی .

۹۸۰ تاریخ- لرنده ایدی بلغاررؤساسندن (سیسمان)
 ما گدو نیاده ، ایکنجی بر حکومت تشکیل ایدوب ، خلفلرندن
 (ولادیسلاس) صربیه یی دخی ما گدو نیایه الحاق ایتمش
 ایسه ده قسطنطنیه ایمپراطورلرندن ایکنجی واسیل متمادیاً
 او توییدی سنه محاربه دن صکره ۱۰۱۸ ده بو یکی بلغار
 دولتی زیر ، زبر ایتدی .

اسیر طوتدینی اون بش بیک بلغارک کوزلرینی چیقاردی ،
 ایمپراطور ایکنجی واسیل مؤخرأ ۱۰۸۶ تاریخنده طونه نك
 جنوبنده بالاتحاد بلغار ، افلاقلیدن مرکب بر او چنجی
 دولت تشکیلنه موفق اولدی .

فقط حضرت خداوندکار غازی زمان سلطنتلرنده ،

لالا شاهین پاشا ۷۶۵ تاریخنده قلبه ، اسکی ویکی زغره ،
 اهان ، صماقو حوالیسینی اله کچیردی ، ۷۷۰ تاریخنده
 خیرالدین پاشا دخی کوستندیل متصرفی قسطنطنیه نامنده
 بلغار بکنی دولته متابعت ایتدیردیکی کبی درت سنه صکره ده
 نیش قلعه سی فتح اولنهرق بلغارلرک بشنجی قرالی «-سیسمان»
 ساستره ده مغلوب و تسلیم اولغله برابر قیزی دخی جناب
 خداوندکاره ویردی .

ایشته اولزمان بلغارلرک حکومتنه ، دولته ختام ویرلدی
 ایشه اولوقت مملکتلری کاملاً ضمیمه ممالک عثمانیه ایدلدی ،
 بلغارلر : برنجی قرن میلادیده بعض اسلاورا هبلری
 طرفندن تشویق و ترغیب ، او ترغیبات سایه سنده خرسیتیانلغنه
 ادخال اولندیلر ، اولندیلرده او وقتدن السنه تا تار یه دن
 اولان لسان اصلیلرینی دخی یواش یواش ترك و فراهوش
 ایدرک ، حتی کلیسالرنده اجرای اینیلرنده مستعمل اسلاو
 لسانی قبول ایتمهک باشلادیلر .

ایشته بو آراقده ایدی ، جهات شمالیدن بالقان شبه
 جزیره سنه هجرت و نقل ایتمهک باشلایان اسلاولرله ، اسلاو
 عنصری ایله اختلاط ، و اه تراج ایدرک مرور زمانله بوسبو تون

بلغارلر اسلاملاشدیلر .
 بونلکه برابر سیمالرنده آلان اقوام تاتاریهیه مخصوص
 علائم نمایان و مشابهت موجوددر .
 بو کونکی کونده بلغارلر صرف بالقان شبه جزیره سنه
 و طونه نك جنوبنده اسکی میسیا ، تراکی و ما کدونیا
 خطه لرنده ، یعنی بلغارستان ، روم ایلی شرقی ، قسماً
 ادرنه ، سلانیک ، قوصوه ، مناستر و لایتارنده ساکندرلر .
 بلغارلرک بر طاقماری ییلدیرم بایزید خان حضرتلرینک
 بلغارستانی زیرتسخیر و حایه سنه الدقدن ، یعنی تاریخ
 فتحدن صکر دین اسلامی قبول ایتدیکی ، بونلرده (پوماق)
 تعبیر یله یاد و تفریق ایتدیکنز اسلام نردر .

بلغار : روایات تاریخیهیه نظراً بلغار قومنه عالم اولان
 بر شهرک اسمی ایدی .

بو شهر روسیه نك اورال سلسله جبالی جهتنده ،
 اسکی بر شهر ایدی که اووقت بلغارلر دخی او طرفلرده
 ساکن اوله قلرندن بونلرک مرکزی عداولنیوردی .

ابن فضلان نام ذاتدن روا بن واقعه سنجه بحر حزرذن
 (وولغا) نهر عظیمی مجراسنی تعقیماً ایکی آیلق یول

کیتد کدنصرکه ، یکر می کون دها شمال شرقیه طوغری
 قطع مراحل ایله بر بلغار شهرینه وار یلردی - که شو تقدیر
 و حسابه کوره خیلی شمالده اولسی اقتضا ایدر .

۳۱۰ تاریخ هجر یسنده خلیفه عباس مقتدر بالله طرفندن
 ایلیچیلکه شهر مذ کوره کوندرلمش اولان قاضل مومی -
 ایله ابن فضلان اثرنده : بلغار شهرنده موسم صیفده کیجه
 نك پک قیصه اولوب هیچ قراکنی اولمدیغنی ، موسم شتاده
 ایسه کوندرک قیصه ایله یغنی ، قارک یاز و قیش اکیسک اولمد
 یغنی بیان ایتد کدنصرکه ، فخر شمالیده عبارت اوله جنی
 اکلاشیلان بر طاقم احوال غریبه حیویه سنی تعریف
 ایدیورکه بونلرک جمله سی (بلغار) شهرینک قطب شمالی
 دائره سنه پک قریب اولدیغنه دلالت ایدر .

خلافت عباسیه زماننده ممالک اسلامیه ایله بلغار شهری
 آردسنده بیوک بر طریق تجارت کشاد ایدیلرک ، تا اسوج
 نوروجه المانیای شمالیده روسیه نك اقطار شمالیسیله سپر
 یادن شهر مذ کوره کتیر یلن مواد تجاریه و علی الخصوص
 کورکارک انواعیله ذقیمت اجار و سائر ممالک اسلامی نك
 منسوجات و معمولات متنوعه سیله مبادله اولنوردی .

بلغار شهرنده اولان بوتعاطات نتايچندن اوله رق اسقاندیناویا (اسوج ، نروج حکومتلری) ممالکنده مؤخرأ خلفای عباسیه دورینه مخصوص برچوق مسکوکات اسلامیه بولندیخی کبی اوروپای شمالیدن بلغارشهرینه سوق اولنه رق اورادن ممالک اسلامیه طاغیدیلان جاریه لرك « زلف زرين ، تن سیمین » لرینک اوصافی عرب و ایران شعراسنک دیوانلرینه سرمایه شوق مقال اولدینی کورولور . ذکر اولنان ۳۱ تاریخنده بلغارشهرنده ملک بولنان « بلطوار » قوم وعشرتیله برابر دین اسلامی قبول ایتمک ارزوسنده بولنه رق بغداددن کشیدیلرینه دین و آداب اسلامیه میه بی اوکرته جک ذوات طلب ایلمکله خلیفه عباس مقتدر بالله طرفندن ابن فضالانک تحت ریاستنده بر هیئت مخصوصه کوندرلدیکی ، بلطوارک دخی قوم وقبیله سیله برابر بالاهدا اسمی جعفر تسمیه ایلدیکی اگلا شیلیر .

انجق بلغارلر اوصره لرده وطن اصلیلرینی ترکله یینه آیین قدیم لرنده ثبات ایتمک لری حالده بالقان شبه جزیره سنه طوغری هجرت ونقل ایتمش اولدقلرندن بلغارشهرنده دین اسلامی قبول ایدنلر بلغارلرک اوراده قالمش انسالندن

بر نئه قلیله سی ، یاخود بلغارلری اورادن اخراج ایتمش اولان تاتارلر اوله جنی احتمالیده واردر .

بلغارلر : اووقت نیم وخشی وجسور بر قوم اولوب بر مدت عادتا یاغما کر لکله آت اوزرنده عمر کچریدیلر . حکم سور دکاری یلر محدود ومعین دکلدی .

بلغارلر مغلویت وغالیته کوره هر کون تبدیل مکان و حدود ایدرلر ایدی .

بلغارلر اسکی میسیا دینیلان بلغارستان ویا بلغاریا خطه سنده تقرر ایله بردولت تشکیل ایتمیلر ، بودولت بلغاریه تشکل ایتمکدنصکره بر آراقی بلغارستان قرالغی حدودینی تا آرناوودلغک وسطتلرینه ، تسالیایه قدر توسیع ایله ، حتی ما کدونیا ، تراکی حطه لرینک بر قسمی ده ضبط ایتمشارسه ده یینه بلغارستان اسمنک مدلولی توسیع ایده مامش ایدی .

بلغارستان حطه سی : جناب خداوندکار زماننده عثمانلی ادارد سنه کیردی ، کیردی اما نه اجانبک اطاله دست تجاوز و تسویلاتندن ، نه ده دیوده وسر کرده لرك دعوا ای استقلال استبداد ، افساداتندن قورتیله مدی .

قورتيله مدی ایدی که پک چوق قانار دو کولمسنه ، جانلر ، خانانلر یانوب بیفلمسنه سبب اولدی ، عثمانلوره پک پهایلیه اوتوردی ، مال اولدی .

صربلولر عثمانلی اردوسنه معاونت ایچون التحاق ایتمیشلر ایدی ، عثمانلی اردوسنده ایسه تطبیق و تعقیب ایدیلان نظام و تربیه عسکریه ، نفرلرده کو چوک بر تقصانی تربیه نك بیه حدوشه محل بر اقامده ایکن صربلور نفرلردن بری ، اهاالیدن بر شخصک اوزوم باغنه کیروب صاحبک اذنی اولمقسزین اوزوم الدینی اردوی هایون دیوان حرب نجه تحتق ایدیور نجه اوصرب نفری اعدام اولوندی . ایشته او بر قاچ اوقه اوزوم سرقتی کبی پک عادی بر جرمک جزایی اعدام ایله نتیجه لیمی اردوی عثمانیده کی صرب امرا و افرادینی متأثر ، منکسر ، منفعل ایتدی .

صرب عسکری مملکتلرینه عودت لرنده یانه یاقیله اعلان و اشاعه ایتدکاری بو اعدام و امثالی مسئلهلر صرب اهاالیسی افکارینی عثمانلور علیهنه تحویل ، تحریک ایتدی برودت حصوله کتیردی .

سابقه کین و شدت غضبه صربلولر عثمانلو علیهنده

بوسنه قر ایله اتفاق و بو اتفاقلرینه بلغارستان قرالی دخی التحاق و نقض میثاق ایله روم ابلی به اقتحام ایلدیلر .

لیکن عثمانلی سردارلرندن عالی پاشا کبی بر قوماندان ذی اقتدارک اداره سننده بولنان اردوی هایونه ، صرب بوسنه ، بلغار عسکرلرینی قیردی اوردی ، سوردی ، پر اوادی ، طرنوی ، شمنی ، هزار غراد شهرلر ندز و حوا . لیسندن چیقاردی کیتدی .

یوقاروده دیدیکمز کبی بتون بلغارستان نائرة حرب وجدالی اطفا و ۷۹۰ ه از سر نو فتح اولندی .

بیله دیرم بایزید خان زمان سلطنتلرنده ایدی ، حجار قرالی بغته بلغارستانه کیردی . ممالکی یاقوب یدتمغه باشلادی ، فقط اردوی عثمانی یتیشدک حجارلر طونه جوارنده تارومار و بلغارلری خلاص ایتدی ،

۷۹۷ تاریخنده ایدی که ینه حجار قرالی ، المان بکاری فرانسه قرالی ردوس قوالیرلری ، افلاق ویوده سی ایله عقد اتفاق ایدوب التمش بیک عسکر سوقیله و دینی ضبط و نیکیبولی قلعه نی محاصره خبری حضرت بایزیده واصل اولور اولماز ، حرکت ایدن عثمانلی اردوسی از

زمان ظرفنده دشمن قطعات عسکریه سنی قوشاتهرق
 ظهوره کان بر محاربه ده فرانسه عسکرلری کمال کبر
 و عناد ایله همان دلچجه هجومه کیرشیدیلر ، خونریزانه
 دوام ایدن بو جنگده اولاباشی بوزوقلر بعض موقعلرده
 عسکرلری بوزمش، آمانله الدقلری آدملری بیله قتل
 ایدرک غدارانه حرکتیه اجتسار ایتش ایسه لرده
 عثمانولرک جبهه ده کی منتظم عسکریه مهاجمانه تاب
 آور مقاومت اوله میهرق دشمنک آثار غلبه سی درحال
 هزیمت ورذالته مبدل اولدی، اولدیده فرانسه نک اک
 معتبر ارکان عسکریه سی، المان بکلری، اشبو معرکه ده
 تلف و بعضیلری اسیر دوشه رک، مجار قرالی بر قایقاه
 طونه، قره دکز یولندن کوچ حال ایله جانی قورتاردی ،
 بو نیکبولی وقعه منده هر ایکی طرف اردوسندن سکان بیک
 راده سنده ضایعات اولدی، اولدی اما بلغاریایینه عثمانولولرید
 اعدادن قورتاردی، دو کدیکی قانلرله زیر حمایت عادلانه سنه
 الدی

بلغارستان یکر می سنه قدر بر فاصله استراحت
 وارام ایچنده قالدی، انجق محمد چلبینک تشویقی

واسفندیار اوغلیله افلاق ویوده سنک یاردیمی روم
 ایلنده کانون فسادی تکرار اولوندردی . انک اوزرینه
 اردوی عثمانی ۸۱۶ ده قلبه، نیش، اهتان سمترلینی
 ابلغار، ابلغار ایتدیده آتش فسادی سوندردی .

عثمانلی قوماندانلرندن حاجی ایلبکیکیه مغلوب اولان
 مجار قرالنک اوغلی یانقو هونیادی تکرار دن احذثار
 داعیه سنه دوشدی، عثمانولرک اناطولیده کی مشعولیتندن
 بالاستفاده ۸۴۵ تاریخلرنده قیشک طونه کنارلری نهب
 و غاراته باشلادی ،

موسم بهارده نیش، شهر کوی جهتلرینه ایندی،
 ارقه سی صره کان المان، له، چه عسکرلریله برلشوب
 مور اوه صوبی کنارنده اسلاملره غلبه ایتدی، صوفیه یی
 آلوب بالقائلری کچدی، سلطان مرادخان ثانی ادرنده
 مجارلرله کره ا عقد مصالحه یه مجبور اولدی . انجق
 مصالحه نامه امضالندینک ده ا هفته سی اولمادی ایدی ،
 المانیا امپراطورینک، پاپانک ، قره مان اوغلی ایلبچیلرینک
 الحاحیه مجار قرالی نقض عهد ایتدی، ایتدی ده یانقو
 هونیادی هر طرفدن معاونت ایچون کلش اولان

خرستیانلرله مجتمعا حرکتیه باشلادی، بلغارستانلی سیل
کبی باصدی، وارنه یه قدر کلدی، یامدی قلمدی، فقط
بردن بره سلطان مراد غازی مغنیسادن اردوی عثمانی بی
الهرق شتاب ایدوب نهایت دشمن اردوسنه التصاقه ایکی
ساعتک مسافده مرکز خیام مهابت اولدی خبری
دشمنه واهمه کتیردی ایدی .

وارنه معرکه مشهوره سی وقوعه کلدی .

اومعرکه ده مجار قرالنک باشی، عهد و پیمان ایله امضا
ایتمش اولدی مصلحه سیندن برر حزرراق اوچنده
کزدیرلدی، دشمن اردوسی محو ومنهزم اولدی،
یانقو هونیا دی مایوسا فراره یول بوله بیلدی .

بلغارستان شو صورتله عثمانلیلر طرفندن دکولن
قانلر، فدا ایدیلن امکار مقابلنده محافظه ایدلدی، حال
سابقه کتیرلدی . کتیرلدی اما پک بهالی مال اولدی .

۸۵۸ تاریخنده، دور فاتح سلطان محمد خانیده، صرب
قرالی ایله یانقو هونیا دی بالاتفاق عساکر عثمانیه بی الاجه
حصارده بنقه باصوب شهر کوی، ودین، طرنوی،
حو ایلسنه قدر ممالکی ایاق التنه دیلر، آدیلا اما، جناب

فاتح یکی بر اردو ایله برق هاتف کبی یتشه رک انلری
پریشان، سنوی اوتوزیک التون ویرکویه ربط ایله
صرب قرالی ایقا، التماسنی اسعاف ایتدی .

حریص جنک وجدال اولان یانقو هونیا دی، بو
اغورده فدای وجودی ارزو ایتمش، راحت طور مامش
ایدی، انک تشویقیله ایکی سنه صکره بتون خرسیتیان
مملکتلرندن بلغارستان اوزرینه تهاجم ایدلدی، بو هجومده
محاربه اوتوز طقوز کون دوام ایتدی، ایتدی اما او هنکام
رزمکاریده یانقو هونیا دی عالمه سجا عتله حیرت ویره رک وفات؛
حضرت فاتح دخی مجروحاً عودت ایتدی .

ایشته بو اچیلر بلغارستان ایچون هب بلغاریا محیطنده
حس اولوندی .

بوندن صکره بر خیال فتوحات، مجاور حکومتلرله
عقد معاهدات وقوعه بولدی،

دولت عثمانیه نک حدودی رومانیا، المانییا، اوستریا
ایچلرینه طوغری توسع ایتدی .

بلغارستان، بلغاریا، بلغارلر دخی دور سلطان محمد خان
ثالثه کلنجه یه قدر یوز یکر می سنه یه قریب بر زمان آسوده
نشین امان اولدیلر ایدی .

بالقان و بالقانلرده اختلال و عصیانی اعتیاد ایدئمش ،
ایقاع شورش و افساد اتدن لذت المش ، قوم قبیله سنی کویا
درکه فلاکتدن مرتبه سعادت و سلامته چیقاروق سودا-
سیله بلغار سر آمدانندن یاچوف نامنده بری ، الی التمش
قدر همپالری ینه احنبی پارمغیله طونه کنارلرنده ، بالقان
اتسکارنده ، فلیه ، پایالارنده ، مناسترلرده ، کلیسالرده ،
مکتبلرده هیجان آمیز تلقینات افسون آیات ایله بر طرفدن
ایشنی کوچنی یوله قومش ، راحت و حضوره آشمش
اولان خلقی تهدید و ازعاج ، دیگر طرفدن ال التمدن
اشقیبا چته لری ترتیب ایدرک اوتوده بریده اتلاف نفوس
سرقت امواله اجترا و بونلری کندی شرلرینه آلت ، عموم
بلغارلراچون خشنودیتسزک اسناد و اختراع ایتکه باشلادیلر .
ینه بو ائشاده ایدی ، طمشواردن عودیدن قریم خانک
عسکرلریله ماملکی - افلاق دارالعصیانندن حرکت
ایدن میخال ویوده نیک قریم عسکرلرینه قارشو غلبه سی ،
بلغارستانک دائره شورشندن استفاده افکارنی او یاندردی ، بو
حال میخالک تازیانه شوق و غیرتی اولدیغندن افلاقلولر حدود
عثمانیه یه ، بلغاریایه توجیه جبهه جیوش و خروش ایتدیلر .
اردوی هایونه اجتماع و تحشده اول سمته کیدنجه یه

قدرطونه ، قردد کز یالیرینی ، روسجق قلعه سنی باصدیلر ،
آتشه یاقدیلر .
بلغار سر کرده لری بو دفعه ده دام احتیاله دوشدیلر ،
آلداندیلر .
صدر اعظم سنان پاشا ارقه سنه آلدینی تطعات عسکریه
ایله دشمنک بولوندیغی جنبه حرکت ایدرک روسجقده
کوپری بنا ایدوب طونه نی کچدی ، دشمن قطعات عسکریه نی
بر خیلی بوزدی ایسه ده میخال ویوده استعمال خدعه یله
عثمانی عسکرینی مجھول بر سمته ، بر بتاقلغه دوشوردی ،
بوزدی ، عثمانیلر نهایت کرو دوندی ، سنان پاشا کندی
قوردیغی روسجق کوپریسندن عودت ایتدی ، دشمن
صدماتیله پریشان اولدی ، بالعموم آلات ، ادوات . اشغال
ایله یر کوکی قلعه و انبارلری خصم الیه کردی .
قوص قوجه بر اردوده بو بلغارستانک استحصال
سلامتی ، استحضار سعادت او غرنده ضمه حل اولدی کیتدی .
برمدت صکره المانیا اردوسی حدود بویلرنده اجرای
نمایش و اخافه ده ایکن افلاقلولر شمالی بلغارستانی احاطه
ایتدیلر ، برچوق بلغار کویلرینی تخریب و یغما ، یحیرینی
تلف و احیا ایلدیلر ایدی .

سلطان احمد خان اولك جلوسى عقبنده چقال زاده
 رستم پاشا شرق اردوسنه سردار نصب اولتهرق حدود
 بويندهكى پلانهلر المانيايلردن استرداد و افلاقولر بلغار -
 ستاندىن اخراج ويكرمى سنه ايچون بر متاركة امضايديلى .
 عثمانليلك بلغارستانه حاكميتى ينه محافظه اولدى ، بلغار -
 ستان بر خيلى زمان آرايش تام ايچنده قالدى ايدى .
 اوستريا وله حكومتلرينك مفسديله آيلتده آثار اختلال
 نمايان اولوركن حرركات حربيهنك تاثيريله امور مملكته
 مداخله منع ويكيدن ويوه دهلر نصب اولوندى .
 ويوودهلك حسن تدبير واطاعتى ، دولت عثمانيه نك
 انتظام ادارسى بلغارلكده بر مدت آسوده نشين امان
 اولميرينه باعث اولدى ، فقط او بر طرفدن اوسترياليلر
 اوز دورميهرق ال التندن بعض عثمانلى ايلاتنه القاء
 شورش و نفاقه باشلاديلر ، نهايت ينه ظهور حرب
 وجدال ايله بر حيلي بلاد آيادى دشمنه كچهرك ممالك
 عثمانيه دي باشدن باشه ولوله قابلامش ، سلطان سليمان محضا
 كندى اثر فطانت و غيرتى اولهرق چيقاردىنى عظيم
 بر اردويى صوفيه به قدر سوق ايله « بلغارستانى - بلغارلى »
 محافظه ايستادن باشقه ، ودين ، الاجه حصار ، ايزورنيق

طرفلرينه تفريق اولونان قول اردولر بر خيلى ايش
 كور مشلر ايدى .
 بلغارلرجه بو حق حمايت و نعمتك قدر ، شكرى
 بيلنمك لازمه دن ايدى .
 انجق ويوودهلر كيره كيره روسيه امپراطور
 و حكومتنه زياده محب و متمايل ، دولت عثمانيه ايسه كيزلى
 اهانتلرى مؤخرأ متظاهرها اولمغاله بالضروره تبديل
 و بلغارستانده تطبيق و تعقيب اولنان اصول اداره دخى
 براز تحفييف اولونمشيدى .
 بلغارستان حطه سى بالايجاب بر مدت بر قاچ ويووده اغه
 انقسام ايدرک ، بالاخره او يوزدنده توسيع دائره عصيان
 و اختلال دولتجه بادي آنديشه و ملال اولدى . حتى هر
 وقت ديده دوز فرصت اولان اوستريا و لهستان قراللرينك
 انضمام راى و معاونتلريله چيقاريلان اشقيا چتيلرى ،
 چيدودلر ، مشوقلر بلغارستانك هر طرفنه سوق و ادخال
 و او برلرده شراره عصيان و اعتشاشاتى اشغال و انتشار ايتد
 ير مكله ، بعض چتيلر ايساقجه به قدر كلكه فرجه ياب اولديلر .
 كچه ويانده مصالحه ايچون بر خيلى مدت اقامت
 و اتلافه انتظار ايدن مرخصين عثمانيه مشقتدن باشقه

بر شمره اقتصافنه موفق اوله مدیاری، اولمدیاری ایسه ده نهایت
المانیا لیلرک صرب ارززینه، تاتارلرک له ممالکنه تهاجملری
اره یره کیره رک نتیجه ده مصالحه عمومیه دن دولت عثمانیه
دخی بالاستفاده عقد معاهده ایندی، ینه بلغارستان
قورتاردی .

عثمانیلرک باشنه کان بو وقایع الیه و مؤسسه هپ بلغار
قومی ایچون ایدی .

ارهدن چوق سنه کچمدی . بلغارستانده برابر اولدینی
حالده مطمح نظرلری اولان ممالک ایچون روسیه و اوستر
ایله آچیلان محاربه ده ، همده دهشتلی ، قانلی مبارزه لردیاه
اولزمان و دین محافظی و نیکبولی لواسی بولنان - سلطان
محمد خان اولوزرادن عوض الحاجی محمد پاشا نامندد عزم
و تدبیری متین ، عاقل و فطین بر قوماندان و دین تلعه سنی
جزوی بر عسکر ایله کایتلو دشمنه قارشو مدافعه و ایکی
سنه طیانیغه موفق اولمش ، اردوی عثمانی دیگر جهتلرده
ده یک چوق آثار شجاعت و ثبات کوستردش اولانله دشنی
طلب صلحه و دعوته مجبور ایندی « بلغارلر - بلغارستان »
ینه عثمانیلرک حوزه حیاتلرنده قلدی ، قلادی اما دولت
عثمانیه په حدسیر مزاحم ، مصارفله از سرنو مال اولدی .

ایشته شو « بلغارستان و بلغارلر » عصرلردن بری
اسایش ، استراحتله غبطه رسان عالم ، گاه ویووده لرک
گاه دره بکلرک ، لوارک سوء نیت و تدبیری و بعض مغفلرک
تأثیر یله سرزده ظهور اولان اختلالات و اختلاجات ایچنده
سحاب سیاه کون ایله نمونه نمونه مظالم و منافرت اولورلردی .
عثمانیلر عصرلردن بری ، او قوص قوجه ایلیمی قان ،
جان بهاسنه حفظ و حرز جان ایدردی ، ایتیمکه ایدی .
دولت علیه نیک بر مدت اداره عادلانه ، حاکمانه ،
بیطرفانه سی ممالک شرقیه ده اختلاف جنسیت جهتیله
موازنه نیک بقا و تأمیننه خادم و کافیل ایدی .

صکرملری کندی فائده لرینی او موازنه نیک بوزولمسنده
آرایان بعض حکومتلر ، اهالی عثمانیه نیک بعض صنوفنی
برر صورتله الیتمقدن خالی قالمدیلر .
قطعات شرقیه دن اک زیاده ترقی و سعاده مستعد یرلر
« بلغارستان » اهالی سنی گاه دیانت و مذهبت ، گاه جنسیت
و قومیت غیرت چهلیمه سیله تسهیل و تسهیم ایتدیلر .
بلغارستان ساحه سنده صورت ظهور و نتیجه سی
صنائف تاریخده مسطور اولان غوائل عظیمه و عثمانیلر
ایچون اولزمان غائله هائله جمله سندن بولنان ، پانسلاویزم

ناميله اورته يه قونولان ، صحیح و یاچمه بر طاقم اسلاو اقوامنك راحتني سلب و تشويق ايله بر چوق مشكلات ايقاعنه سببیت ویرن اسلاو قومیتی اساسنك ثمره سی بلغار مسئله سیدر .

بلغارلرک تمکن ، تمرکز ایتدکری قطعه ، خطه که بلغارستان موقعا ترقی و معموریتنه استعدادی ، طبیعه قابلیت انبایه سی ، اهلینک چالیشقانلنی هر وقت دولتک نظر دقتنی جلب ایتدیکی جهتله عصرک الحیا ایتدیکی اجراء اُنک ، اصلاحاتک مقدمه سی ده اورادن باشلادی ، مبادی ترقیات او خطه اولدی ایدی .

ممالک عثمانیه نك ایالت و ولایت سائر سی هنوز اصول عتیقه اوزره اداره اولونمده ایکن اُکجه ولایت اصول جدیده سنه « طونه ولایتی » بلغارستانه نائل اولدی . اورادن تشکیلات ولایته باشلانلدی ، نام جمیلی : سرنامه سر فرازان شهیدای حریت اولان مدحت پاشا آثار کیاستنی اوراده کوستردی .

طونه ولایتی عادتاً نموذج انتظام اولمش ایدی . بلغارلرک شرق کلیساسی نامیله یاد اولنان مبانی دینیلرینک اداره واحده سی - سلاطین سالنه نك ویردکری

امتیا زاتله محفوظ ایکن طونه ولایتک اصلاح و تشکیلی هنکامنده بلغارلرک مستدعیاتی دخی دولتجه ترویج اولنه رق مستقل بر اداره روحانیه تشکیله رخصت ویرلدی ، بو صورتلده بیوک بر لطف پرورلک ایلدی .

اُک اول طرق منتظمه ، شوسلر ، تیموریولر ، سنه و کوستنجه ده کی لیمانلر ، اوراده یاپلدی .

دولتک اُک زیاده ممتاز طو تدبیری قوم « بلغار اهلینسی » ایدی . اولتاریخده بلغارلر ده بو نعمتک ایکی سنه قدر شاگری اولدیلر . نه چاره که اداره جه بعض او یقونسزلقلره ، ممالک عثمانیه نك اضمحلالنی ارزو ایدنلرک پارمنی کیرمکله ترقیات منتظره نك حصوله اسباب مانعه - تحضاری قولایلادی . فسادینه باش کوستردی ایدی . دولت علیه علیه اتفاقلر اتحادلر ، مشورتلر ، یوز کوستردی .

پانسلاویزم فکرینک تعمیم و ترویجی ایچون موسقوه ده تشکل ایدن جمعیت مرکزیه - اسلاو فامیلیاسی اعضاسنلرین بولنان ملتدرده طرفدار بولدقجه ، بولندقجه بر قومیتله ، شعبه تشکیله قیام ایلدی .

بلغارستانک - بوکی تاسیساتک القائنه بر دنبره قایلوق ایتعدادینی حائر اولمدیغندن - بلغارلر ایچون قومیته سی بکرشده ترتیب اولونمشیدی .

بلغارستانك استحصا ل استقلالیتی ایچون اتحاد جمعیتلری قالمشیدی

بلغارلرک اتحاد جمعیتی و حریت عزتہ سی

بکرشده تأسس ایدن جمعیتک رئیس ی : اوراکی کور
کیف ایله نیقوله سبویچ اعضاسی : اورا مور یچلردن بکرش
غلاصده بولونان ایکی قرن داشلر ایله بکرش بلدیہ طیبی
جویانوف ، سینویچ قرن داشلر ایدی .

مذکور قومیتہ نك ترجمان افکاری ، واسطه انتشاری
اولق اوزره بکرشده برده « حریت » نامیله عزتہ چیقار
رلدی ، بو عزتہ نك اداره سنه قومیتہ اعضالغی انضمامیله
قره نامنده بر آدم عهدہ نده ایدی .

بکرش جمعیت مرکزیه سی : بلغارستانك احوال فسادیه
جهالت کایسیله مشغول اولق مقصدیله ، باش ، قلاص ،
ابرائیل کبی بیوک ، کوجک اون التی شهر وقصبه لرده
برر شعبه تشکیل ایتدی .

بکرش جمعیت فسادیه سی : کرید مسئله سنی اجزای
غرضنه فرصت عد ایدرک ۱۸۶۷ سنه سننده ، اسلاملری
بلغارلر علیه نه قیامه مجبوریت ویرمک ایچون برقاچ اشقیاتسلیح
ایله بالقانده بر مرکز شقاوت اتحادو برقاچ بیکنانه ، سلیمان چوچقار
ینی برصورت وحشیانه ده بالاتلاف ایتدار ایتدی . ایلدی .

براز صو کره ایدی ، بوسنه وهرسک جهتلر نده ظهور ایدن
اختلال ، صرب قره طاغ امار تدر نجه حس ایدیلن حرکات قومیتہ
جه بر فرصت فوق العاده عد اولونارق بلغار عصیان ی ترتیب ایدلدی .
بلغارلرک شورش و اختلالی باشلادی ، خارجون کلن
اختلالچی ، مفسدلرک تسویلاتیله انسانلق حالندن چیقان
بلغار عاصیلری مظلوم ، بیکنانه برچوق نقوس اسلامیه
قانلرینی دوکمهکه ایتدار ایتدیله .

حقایق احوالی اعلان واعلام ایتمک لازمه دن ایکن ، بو
درلورغوانلک حصواته سبب اولنلرک اقصابی آمالی صنوف تبعه
بیننه منافرة القا ایتمک خصوصنه منجر اولدیغندن کیفیتک
اعلانی ، اسلاملری دهشته دوشیرمک ، غلیانه کتیرمک
محرک فساد اولنلرک امللرینه خدمت ایدلمش اوله بیامک
واهمه سی سکوتی اختیار ایتدیله

دونت علیه جه اوسکوت ، اومساحه احوالی ازدیاد
شر وشوره ، عالم مدینتی صارصه جق ، افکار عمومیه یی
دولت عثمانیه علیه نه دعوت ایده جک رنک و قابله . قوبدی
آتش عصیان بالقانلرده شراره فشان اولمغله باشلادی ،
بیودی .

بکرش قومیتہ سی : حکومتدن بلغارستان و بلغارلر حقننده
اتخاذ ایلدیکی تدابیر نائرة فساد ی اطفایه کافی اولمدیغنی
کوردی ، قومیتہ اعضالری — بلغارستانك هر طرفنی کزوب

کیمی بلغارلرک عرق حمیت وغیرت اسلاویه سنی تحریک، کیمی ایسه
اسلام قافتنه کیرره رک مجالس و جواد عده اسلاملی خریستیان
علیهنه قیامه ، قتل عامه سوق و تشجیع ایلتکارینی اکلادی .
آنک اوزرینه مرکز باجمله شعبه لر ایله مخبره ایدرک
باسار اباده مهیا بولندیریلان ایکی طاہور روس عسکرینک
حوالحی اوستندن بری طرفه کچیرلمسی ، التی بیک اشقیانک
سلاحلاندیریلهرق طونه ولایتنه طاغیدلمسی ، صریبه دن
کچک ، کله جک اولان عسکرلرک ده وارنه جهتمه تجاوز
لری بالاتفاق قرار کیر اولدی .

بو پانسلاویزم اختلالی ایچونده :

برنجیسی : طرنویده راخویجه ،

ایکنجیسی : اسلمیه ،

اوچنجیسی : فلبه سنجاغنده وتلوق کوی ،

دردنجیسی : ایوارجه قصبه سی .

بشنجیسی دوسپاط طاعی انکلرنده یتاق قریه سی ،

التنجیسی : نیش قصبه سی ،

یدنجیسی : یکی بازار ،

سکزنجیسی : سرای بوسنه

طقوزنجیسی : دبره ،

اوننجیسی : دوقا کین ، اولوق اوزره اتخاذا اولونان

این مرکز دائره سنده باش قوماندانلری ، رئیس لری ،

اعضالری تعیین اولوندی ، اولاً ، متحیزان بلغارلر ، بودرلو
فساده میال اولان مکتب خواجه لرینی ،
کلیسا پاپاس لرینی ، و بوکچی درساری پانسلاویزم
منبعندن المش نورسیدکانی ، جمعیتلرینه الحاق ایدرک
اهالی بی هر درلو تکالیفدن قورتارمق ، ایستدکاری کچی بر
حکومت تشکیل ایتک ، خارجدن بویوک قوت عسکریه نک
یاردیمی اوله جغندن اختلاله تشبث ایده جکاره ماملکرینک
برقاچ مثلنی صندوقلرله طولو اتتونلردن ... ویرمک کچی
مواعید ایله مقصدلرینک حصولنه باشلادیلر .

قصبات و قریه لرده برر شعبه تشکیلیه ، انلرو واسطه سیله طوپولا
دقلری پاره لرله تدارک ایتدکاری سلاحلری اهالی یه طاغیدیلر .
هر شعبه دن برر مرخص جلیلیه عقد ایدیان مجلس
عمومیده مواد اتی یه قرارلشدیرلمشدی .

۶

بلغارلرک استحصال حریت واستقلال ایچون اتخاذا

جمعیتنک عموم بلغازلره یازدیخی توصیه نامه سی :

مرکز قومیته سی اعضالری طرفندن بلغارلرک کوچک

قومیتلرینه کوندرلمش اولان «چو صوقوف» قومیتلر ارباندن

اولوب بو ذاتی بلغارستان داخلمنده افساد ایتک اوزرده ، مور ایتدک

بو «چو صوقوف» حرب عمللرینی صریبه و روسیه ده

اوقویوب بیترمش ، اوفیسه رتبه سنی المشدر .

محرك آثار سائرهسى :

كريد
 وقوعات تاريخيه دن برنبده
 مفاخر اسلاميه
 اقصى شرق حكومتلى
 رهنماى ملت
 ذكرده سياحت
 مجلس مبعوثانك ايلك مؤثر معاليسى در دست طبع
 »
 معلومات مدنيه
 »
 علم دين
 »
 اقصى شرق اسرارى .

TDV İSAM
 Kütüphanesi Arşivi
 No 2E.1083

كندوسنك دركار اولان اهليتته بناء اشبو مأموريتى
 طرفزدن تصديق ايله برابر سزده قبول ايلمكزى ، هر
 ايشنده معاونت ايتمكزى قطعياً بكارز .
 بو « غوسپودين پچوصوقوف » ك اجراسنه مأمور
 اولدينى ايشارى سزه بيلديرسيورز .
 برنجى : ملتك يكديكريه ائفاق وارتباطى ايچون دقت و
 اهتمام ايديله چك ، بو ائفاقدن هر صورتله امنيت حاصل اوله جقدر .
 ايكنجى : او جوارلرده پوصو محمللىنى همان تعيين ايديكز .
 اوچنجى : ملتك ، افكارى ، طبيعتلىنى اكلايكز .
 درديجى : ملتك سلاحلىنى تحقيق ايدوب ايجاب
 ايدرايسه دها ويريكز .
 بشنجى : غوسپودين پچوصوقوف . ملتك ايچنده فسادقو .
 ميتهسى ايچون ارباب ومنتخب اولنلى معاون تعيين ايدو چكندن
 خدانكرده كندوسى وفات ايدرايسه ىرى بوش قالمسون .
 آلتنجى : فسادك اجراسنى نه وقت مناسب كوريررسه .
 كز كونى ، ساعتى تعيين ايديكز .
 يدنجى : فسادها نكي كون ، نه يولده باشلانجق و بربرينه
 نصل اشارت اولونا چق ايسه رسم و ترتيبى « پچوصوقوف » سزه
 تعريف ايدو چكدر .
 سكزنجى : ملت ايچون دها لزومى اوله چق سلاحلىرى
 عجله توزيعه غيرت ايديكز .

روزگار و آرزو

مجله روزگار
شماره ۴۰
تیرماه ۱۳۰۴

فیانی ۴۰ پاره

MAZINOT
Kütüphanezi Azizi
110